15e JAARGANG. CURAÇAO DEN 29sten JANUARI 1898. No. 735

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No. 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10.— pa anja.
Un number só fl. 0.20

Curaçao, 28 Januari.

Welsprekende feiten.

I.

Dat het volle leven, hetwelk de Katholieke Kerk vertoont, en de groote werkzaamheid, welke zij allerwegen ontwikkelt, door velen met leede oogen wordt aanschouwd en dikwijls niet dan met bitterheid in het hart overwogen wordt, kan niet worden ontkend. Hoe dikwijls is Rome en het Pausdom niet ten grave gedragen en de uitvaart gevierd van de aloude Katholieke Kerk, welke niet sterven wil, maar een onsterfelijk leven leeft met jeugdige kracht! Zóó was het van den beginne en zal het zijn tot het einde. Geen verademing in den strijd. De eerste eeuwen der Kerk hieven de strijdleuze aan: *Christiani ad leones, de Christenen voor de leeuwen*, en leverden dit woord over aan de tijden, die volgden, totdat het zich oploste in de heftigste uitdrukking van ontembare woede en onverzoenlijken haat: *Ecrasez l'infâme, Verplettert de eerlooze*. Maar die eerlooze is niet verpletterd, integendeel, met meer roem treedt zij telkens te voorschijn uit den strijd en knarsetandend van woede deinzen hare vijanden terug, niet bestand tegen haar overweldigende kracht. Doch weldra worden de verstrooide strijdmachten wederom samengeroepen en om het gevaar aan te toonen, waarmede de Kerk van Rome de wereld bedreigt, wijzen de vijandelijke aanvoerders nu eens op den grooten vooruitgang, welken de Katholieke Kerk maakt, dan weder op de eenheid, die in de Roomsche Kerk heerscht en welke haren tegenstanders ten voorbeeld moet zijn, of wel zij schilderen in sprekende kleuren de verdeeldheid, die te ontwaren is in eigen boezem; maar zij denken er niet aan, dat zij juist daardoor de grootheid verkondigen van de Kerk, die zij verguizen en smaden willen.

Het lijdt geen twijfel, dat hetgeen de tegenstanders over de Katholieke Kerk zeggen, vertrouwbare woorden zijn, waarop wij ons tegenover hen, die de zedelijke macht der Roomsche Kerk willen verkleinen of geheel ontkennen, met het volste recht kunnen beroepen. Willen wij wijzen op den vooruitgang, dien de Kerk in de eeuwen na hare stichting heeft gemaakt, wij hebben slechts de statistiek te geven, onlangs door een Duitsch Protestant opgesteld. Wij lezen dan, dat met ronde cijfers het aantal Katholieken in de verschillende eeuwen is als volgt:

In de 1e eeuw	500,000
„ „ 2e „	2,000,000
„ „ 3e „	5,000,000
„ „ 4e „	10,000,000
„ „ 5e „	15,000,000
„ „ 6e „	20,000,000
„ „ 7e „	25,000,000
„ „ 8e „	30,000,000
„ „ 9e „	40,000,000
„ „ 10e „	56,000,000
„ „ 11e „	70,000,000
„ „ 12e „	80,000,000
„ „ 13e „	85,000,000
„ „ 14e „	90,000,000
„ „ 15e „	100,000,000
„ „ 16e „	125,000,000
„ „ 17e „	185,000,000
„ „ 18e „	250,000,000
„ „ 19e „	280,000,000

Uit deze statistiek volgt vooreerst dat de Katholieke Kerk nog nooit zooveel leden heeft geteld als thans; — vervolgens dat zij juist in de tijden van vervolging en verdrukking het meest is toegenomen; — en eindelijk dat zij ten tijde der Hervorming met 25 millioen is aangegroeid.

Het zou dwaas zijn te ontkennen, dat in den loop der eeuwen velen zijn afgevallen: dat dit echter der Katholieke Kerk als een verlies is aan te rekenen, kan niet met overtuiging worden staande gehouden. Die afvalligen zijn te beschouwen als de wormstekige en bedorven vruchten, die men aan de boomen vindt; vallen ze den tegenstanders in den schoot, wij zullen hun ze niet misgunnen, ze zouden slechts den bloei van den boom der Katholieke Kerk kunnen belemmeren en de geschiedenis toont duidelijk aan, dat de groote afval dier slechte vruchten in de 16de eeuw de Kerk niet heeft verzwakt; integendeel na de Reformatie heeft zij den grootsten vooruitgang gemaakt en de meeste kracht ontwikkeld.

De ongeëvenaarde kracht, welke de Katholieke Kerk bezit, gaf zij een ander maal te aanschouwen, toen zij overwinnend uit den Duitschen Culturkampf te voorschijn trad. Zij overladen met roem, hare vijanden verslagen en verdeeld. Hoort, wat de Protestantsche *Reichsbote* schreef:

Het is een vreeselijke toestand, waarin zich de geloovige Evangelische Christenen met geweld gebracht zien. De liberale pers heeft de leiding van den Culturkampf overgenomen: zij tast Kerk en Evangelie aan, onmogelijk onder hare banier te leven en te strijden.

En de predikant Pank voegt daaraan toe:

De wettelijke, kerkelijke regeling door de Meiwetten in het leven geroepen, heeft de Protestantsche kerk in Duitschland den genadeslag toegebracht.

Hij bevestigt zijn woord door als één voorbeeld uit de vele te verhalen, hoe alleen te Berlijn 700,000 Protestanten de kerk geheel versmaden. Ook Dr. Majunke, de afgevaardigde van den Rijksdag, schrijft in denzelfden geest. Hij verzekert, dat er in Duitschland Protestantsche gemeenten zijn van 50000 zielen, waarvan er des Zondags geen 200 de kerk bezoeken en zegt verder:

Te Spandau zag ik bij een groot feest niet meer dan 18 personen in de hoofdkerk; te Berlijn in een avondpreek van Dr. Lisco brandden er meer gaslichten dan er toehoorders waren, terwijl de Katholieke kerken overal te klein zijn om de geloovigen te bevatten.

Dan, hoe is het nog mogelijk te spreken van achteruitgang en machteloosheid der Katholieke Kerk, wanneer men ziet wat invloed die Kerk uitoefent op de geheele wereld! Vorsten en grooten gaan op naar Rome om het zichtbaar Opperhoofd der Roomsche Kerk te huldigen en aan den Paus de verzekeringen hunner vriendschap en hunne bewondering aan te bieden. De Paus leeraart de wereld en allen luisteren met gretigheid naar zijn woord en erkennen, dat het woorden vol wijsheid zijn, welke hij spreekt, of nemen ze tot richtsnoer bij het bestuur hunner staten. Schismatieken en afgedwaalden leenen het oor aan de uitnoodiging des Pausen om te leven in vereeniging met de aloude Moederkerk en werken met de beste bedoelingen bezield samen met den Paus tot het verkrijgen van den langgewenschten vrede.

———o———

FEUILLETON.

Un dokter misterioso.

———o———

Tabatin un coenukero, koe pa su economía i zelo a bini na un situacion koe el por a tené su bida contentoe. El tabatin maisji i binja na abundancia, hopi placa den su kasji, i den su stal cuater cabai i ocho bué. Apesar di es bon situacion el no tabata corda na casa. Su amigoenan i su bisinjanan tabata consehé muchoe bez di haci esai, ma semper el tabata bisa, koe tan pronto é haja un bon muher, lo el casa. Nan a toema ariba nan di busca di mehor muher koe por haja, i nan tabata haci esai coe di mas grandi diligencia.

No muchoe leuw di ai tabata biba solitario un cabajero pober i bieuw, koe tabata biudo, kende tabatin un jioe masjar bon educá. El tabata den den edad di casa, ma el no por a haci esai, como ningun hende a puntréle. Asina koe amigoenan di es coenukero, — coe su consentimento a pidi mân di es moza, koe tabata birtuoso i servicial i su tata no por a nenga esai, el a keréle obligá di obedecé. E coenukeroe, aleger di su coerazon pa es union, a haci apuro pa celebra su bida asina pronto koe ta posibel.

Ma apena el a casa, el a sinti duele di es paso koe el a toema. El tabata imaginé koe den su calidad di coenukero nada tabata combini menos p'é koe jioe di un cabaljero. Es moza tabata coestumá di su mucha na haci nada, el tabata keré; den su coerazon lo el desprecia mi, pasobra mi no ta nada mas koe un jioe di coenucoe.

Coe es pensamentoenan a bini soberbia, i asina el tabata keré, pa el keda baas na cas, di mesté percura, koe su senjora mesté tin respeto p'é; i awor koe el a poné es cos ai den su cabez, tabata importé poco di a doena su muher toer dia un par di bolpés.

E pober mucha tabata jora duranti un luna, koe su wowo por a sali, ora un ciertoe mainta, koe su esposo tabata na su terreno, el a mira dos mensajero di rey, sintá ariba dos cabai blancoe, i nan a pidié pida pan, pasobra nan tabata moeri di hamber. Unbé el a drecha loké é tabatin pa nan, i duranti coeminda el a puntra nan, oenda nan tabata bai.

—„Nos mes no sabi esai," el a puntra; „ma nos ta busca un dokter capaz i si ta posibel esai, nos lo mesté bai té Inglaterra. Senjorita Ada, jioe di rey, ta maloe. Ta ocho dia pasá koe el tabata comé piscá, wesoe á pegé den su garganta. Toer esfuerzo, koe a haci pa salbé, a keda frustrá. El no por comé, ni droemi, i el ta sufri dolornan di mas terribel. Rey, koe ta sin conseho, a manda nos pa busca un hende, koe ta capaz di cura su jioe; si el mester perdéle, lo el jora moeri di duele i tristeza."

—„No bai anto mas aleuw," e moza dici, manera un hende koe a corda un cos: „mi conocé e hende, koe boso mester, un dokter muchoe mas sabir koe Hypocrates."

—„Por ta berdad? Bo no ta ganja nos?"

—„Absolutamente koe nó, ma es dokter koe mi ta meen, ta un singular, kende mesté forzé di moenstra su talento; i mi ta spierta boso, koe boso lo no mester coeminza di haci nada coe n'é, promé di forzé di haci esai coe algun bolpés.

—„Pa forzé coe algun bolpés, keda sosegá coe esai: el ta den bon mân; bisa nos oenda el ta biba."

El a moenstré nan na terreno, camina su esposo tabata na trabao i el a recorda nan ainda un bez mas, di no loebida na primer lugar e punto principal, koe el a doena nan di conocé.

Nan a gradicié, i cada un di nan a arma nan coe un bolpés, i coe poco na es coenukeroe, nan a saludé den nomber di rey i nan a pidié di sigi nan.

—„Pakiko?" el a puntra.

—„Pa cura jioe-muher di rey. Nos conocé bo capacidad i nos a bini expresamente pa busca bo den nomber di rey."

E coenukero a respondé, koe el por traha tera, i si rey por desea sirbisji den es ramo cerca djé, el por haci esai coe toer su gustoe, ma loké ta dependé di ciencia médica, el ta testigua pa su conciencia, koe el no sabi ni un hota di esai.

—„Mi ta mira," un di es cabaljeronan dici coe su companjero, „koe nos no ta bini clá coe compliment, i nos mester pasé un dos bolpés."

Toer dos a baha for di nan cabai i nan a coeminza bolpés é coe toer nan forza.

En primer lugar el tabata tira nan mal bechoe na nan cara; ma pasobra el no tabatin forza manera nan, el a combencéle, di pidi nan gracia i el a priminti, koe lo el haci toer lo cual nan por exigi di djé.

Nan a largé subi un di su cabainan i asina nan a trecéle dilanti di rey, kende tabata den un fatiga di mas extremo pa suerte di su senjora. Ma regreso di es dos mensaheronan a bolbé doené speranza nobo; el a larga nan drenta unbez pa tendé, kiko tabata resultado di nan buscamentoe; nan a conté cuantoe trabao nan mester a pasa pa haja es dokter.

—„Nunca mi a mira un dokter manera esaki," e rey dici; „ma si el kier koe mesté bolpés é, promé koe el cura mi jioe, lo el sabi."

Inmediatamente el a doena orde pa trecé su jioe abao, i mientra e coenukeroe a bini su dilanti, el dici:

—„Senjor, ata e senjorita, koe bo mester cura."

E pobercito a cai na rodia pa pidi gracia, hurando koe el no conocé ni un hota di ciencia médica.

Pa única contestacion rey a doena un senjal, i unbez un dos criar, koe tabata para clá ai, a larga algun bolpés jobé ariba su lomba.

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

Gouvernements-besluiten.

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 25 Januari 1898 No. 50, is benoemd tot sergeant bij de stedelijke schutterij alhier, de korporaal bij dat korps MILTON SASSO.

***

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 27 Januari 1898 No. 53 is benoemd tot sergeant bij de stedelijke schutterij alhier, de korporaal bij dat korps ELIAS M. PENSO.

***

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 27 Januari 1898 No. 54 is de waarneming der functien van Auditeur-militair opgedragen aan den Advocaat-Generaal.

Kerkelijke berichten.

Laatstleden Woensdag kwam hier met de *Sud América* aan de WelEerwaarde Heer R. CHAPMAN, die de vorige maand te Caracas priester is gewijd. ZEerw. was vroeger hier woonachtig en kwam een paar dagen bij zijne familie doorbrengen. Hedenmorgen vertrok hij naar Coro.

Havennieuws.

Wegens de gevallen van gele koorts, die thans hier voorkomen, is Hr. Ms. *Alkmaar* Zondagmiddag naar zee vertrokken en zal niet eerder in onze haven terugkeeren dan wanneer het gevaar voor besmetting geweken is.

***

Dinsdagmiddag omstreeks twee uur kwamen de Engelsche oorlogsschepen *Active*, *Volage* en *Calypso*, deel uitmakend van het eskader, dat van Santa Lucia hier verwacht werd, voor onze haven. Onmiddellijk stelde de bevelhebber van het eskader E. S. POE, commandant van de *Active*, zich in verbinding met den Engelschen Consul, den Heer J. JESURUN. Toen men vernam, dat gevallen van gele koorts zich op ons eiland hadden voorgedaan, werd besloten onze haven niet binnen te stoomen, en na met het Waterfort het gebruikelijk saluut te hebben gewisseld, werd koers gezet naar St. Kitts. De *Calypso* bleef echter achter om de *Champion*, die eerst Vrijdag hier zou aankomen, op zee in kennis te stellen met het gewijzigde reisplan en dan met dit laatste schip eveneens naar St. Kitts te stoomen.

***

Ter gelegenheid van den verjaardag des Duitschen keizers was Donderdag het Duitsche stoomschip *Valdivia*, dat in onze haven lag, geheel met vlaggen versierd. Ook de verschillende consulaten op ons eiland hadden de vlag geheschen.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Virginia G. de Hermoso, Natalia S. de Simidei, Josefina Schonoberg, H. W. Evertsz, Nicolás Augusto Bello, Mannuela Penso, Pietineli de Hooi, Alexander S. La Fontaine.

Niet voor bestelling of verzending vatbaar de volgende ongefrankeerde drukwerken:

Aron A. Correa y Esposa (2), Juan Fortich y Sra., Soledad R. viuda de Nuñez, Lâcides Segovia y familia. Jacobo Delvalle y Sra.

Onderwijs.

Wanneer er sprake is van degelijke opvoeding, dan moet onder de inrichtingen van onderwijs op ons eiland zeker het Colegio "Santo Tomás" op de eerste plaats worden genoemd. Doch men stelle zich niet voor, dat in bovengenoemd Colegio de leerlingen den geheelen dag met het hoofd tusschen de handen zitten om zich te bekwamen in de verschillende wetenschappen, welke onderwezen worden, de Directie heeft zeer goed begrepen, dat gezonde uitspanning niet anders dan den studielust bevorderen kan. Het Colegio kan dan ook wijzen op een heerlijk gelegen buitenverblijf nabij Plantersrust, waar de leerlingen van tijd tot tijd in de frissche zeelucht den dag gaan doorbrengen, terwijl de gezonde en flinke wandelingen meermalen in de week de gezondheid bevorderen.

Donderdagavond nu was het voor de leerlingen van "Santo Tomás" een buitengewone avond van ontspanning, wijl toen de bekende goochelaar CHEVALIER HERMANN voor hen en eenige genoodigden zou optreden. Dat optreden had dien avond om zeven uur plaats tot groote voldoening van alle aanwezigen. De Heer HERMANN is een sympathiek man, die dadelijk de welwillendheid van de toeschouwers verovert, hij bezit een ongeëvenaarde manier om iemand door zijn gesprek bezig te houden en daardoor de aandacht van zijne handelingen af te leiden, terwijl door zijne vlugheid bij het verrichten zijner toeren het onmogelijk is het geheim zijner kunsten te achterhalen. Wij aanschouwden dien avond de moeilijkste en voor den oningewijde onbegrijpelijkste verrichtingen op het gebied der goochelkunst en de Heer HERMANN voerde dit alles uit op korten afstand, ja zelfs dikwijls in de onmiddellijke nabijheid en onder de oogen der toeschouwers. Met de meeste oplettendheid en meestal met de grootste verbazing volgden allen de goocheltoeren, en dat het spel van den Heer HERMANN beviel, bewees het enthousiastisch handengeklap, wanneer een toer was verricht en vooral de warme toejuichingen bij het einde der séance. Volkomen is dan ook het doel, dat de Directie zich bij het optreden van den Heer HERMANN voorstelde, bereikt: de leerlingen van het Colegio "Santo Tomás" hebben een avond van gezonde en reine ontspanning gehad en zeker zullen zij nog lang spreken over den bekwamen goochelaar HERMANN, die met zooveel succès onder hen verschenen is.

Leger.

Verleden week Zaterdag omstreeks vijf uur vertrok van hier naar Nederland met de *Prins Willem IV* van den *K. W. I. M.* de Weledel Gestrenge Heer N. VAN WINGEN, 1e. Luitenant der Infanterie, die hier gedurende drie jaar bij het garnizoen gedetacheerd was. ZWEG. werd uitgeleide gedaan door vele vrienden en bekenden en voor het fort Amsterdam stond het muziekkorps van het garnizoen opgesteld, dat, toen de *Prins Willem IV* de haven uitvoer eenige muziekstukken tot afscheid aan den vertrekkenden Officier ten gehoore bracht.

Een onderscheiding.

De Heer FERMIN F. DE CASA'S GANCEDO, die reeds een paar jaren bij het onderwijs alhier werkzaam is, is door den President van Venezuela begiftigd met de Bolivar-Orde, 3e klasse.

Eene circulaire.

Deze week ontvingen vele bewoners onzer stad een circulaire, waarin hun het plan werd medegedeeld, dat bij eenige Protestantsche Heeren bestaat om voor de militairen en matrozen, die op ons eiland verblijven, een Christelijk Tehuis te stichten. Tevens werd ook gevraagd om medewerking tot het uitvoeren van dat plan en geldelijke steun tot het oprichten en instandhouden van zulk een Tehuis.

Wij zullen niet nagaan, of bovengenoemd plan al of niet kans van slagen heeft, liever juichen wij het toe, voor zoover het beoogt den soldaat ook buiten de kazerne een passende uitspanningsplaats te verschaffen en voor zoover de uitvoering van dat plan kan medewerken om bij den soldatenstand de zedelijkheid te bevorderen en het christelijk geloof onder de militairen te bewaren: onder dit opzicht, doch men begrijpe ons goed, onder dit opzicht *alleen* wenschen wij den Heeren, die het initiatief genomen hebben, dat zij slagen.

Of er veel medewerking voor dat plan gevonden zal worden, is een andere vraag. Er wordt in de circulaire gesproken van een *Christelijk Tehuis*; wat bedoelt men daarmede? De circulaire zelf zegt het niet. Zeker worden door dien naam reeds uitgesloten alle militairen, die den Israëlietischen godsdienst belijden en de termen, waarin de circulaire is opgesteld, doen den oppervlakkigen lezer reeds *vermoeden*, dat ook de Katholieken uitgesloten zullen worden geweerd. Waren wij in Holland, er zou bij ons geen twijfel bestaan hebben; de R. K. Militaire Vereenigingen en de Christelijke Tehuizen staan daar te sterk tegenover elkander dan dat men niet zou weten, dat de eersten uitsluitend Katholiek en de anderen uitsluitend Protestant zijn. Om derhalve allen twijfel weg te nemen en later niet het verwijt te moeten hooren, dat de Katholieken hebben geweigerd mede te werken in een zaak, waarbij geen spraak was van propaganda maken voor dezen of genen godsdienst, hebben wij onderzocht en wij kwamen tot de conclusie, dat het te stichten Christelijk Tehuis geheel overeenkomt, wat richting en doel betreft, met de inrichtingen van dien aard in Holland, dat het uitgaat van den Protestantschen Kerkeraad en gesticht wordt uitsluitend voor Protestantsche militairen. En mocht het al zijn, dat de Katholieke militairen tot dat Christelijk Tehuis worden toegelaten, zij mogen, nu het blijkt, dat het ook dienen moet tot verspreiding der Protestantsche leer en tot beoefening van de voorschriften dier leer, in geweten toch geen gebruik daarvan maken. Men zal dus zoowel den Katholieken als den Israëlieten niet ten kwade duiden, dat zij geen stichting willen steunen, waarbij hunne geloofsgenooten niet worden gebaat en welke dezen, willen zij hun geweten geen geweld aandoen, verplicht zijn te vermijden.

NEDERLAND.

Het Kroningslied.

De Heer J. A. SCHOLTEN heeft den prijs behaald met zijne compositie op het Kroningslied van den Heer F. J. HAVERKAMP.

Dien tekst laten wij hier volgen:

Wees begroet met jubeltonen,
Wees gezegend, groote dag!
Komt ons heerlijk Feest nu kronen
Geurend loover, zonnelach!
Grooten, kleenen, grijsheid, jeugd,
Allen gloeit de borst van vreugd,
Juichend strekken wij de handen:
Heil U! ruischt door Hollands tuin,
Heil U! jublen strand en duin,
Koningin der Nederlanden!

—„Pordon, pordon!" é tabata grita, „lo mi curé, sire, lo mi curé."

E pober macha tabata sinta bleek i penando coe su boca habrí, el a moenstré coe su dede den su campana i causa di dolor. El tabata studia com lo el coeminza pa haci es curacion; pasobra el tabata mira bon, koe el no tabatin di ría, i koe el mester haci esai bon, sino lo el sucumbi bao di bolpés.

—„Es enfermedad ta den garganta só," el dici den su mes. Si mi tin fortuna di hacié hari, sigur e wesoe lo boela di su mes afor."

Tabata parcéle, koe es idea lo logra; el a pidi rey anto, pa nan boeta un candela grandi den sala i di largé só coe e princesa.

Toer hende a sali i el a manda princesa di sinta. Caba el a rek over di e candela i el a coeminza haci un porcion di pantomina singular, koe es princesa hoben, con toer sin dolor, ma coe trabao a sintié obligá di hari, Di repente el a dal gritoe hari, koe e wesoe a boela sali for di su garganta. El a cohéle i el a coeri liher baha.

— "Sire", é dici, ata e wesoe, princesa a cura."

— "Bo a doenami mi bida atrobé" e rey a grita entusiasmá.

I pa pagamentoe el a primintié panjanan di seda fini, pa cual e coenukeroe a gradicié. El no a pidi nada otro koe permision pa bai cas, doenando motiboe el tin muchoe cos di haci. Rey kier a haci promé dokter na su corte, ma tabata por nada, el tabata respondé koe el tabatin hopi di haci; no tin ni pan na cas duranti su ausencia; el tabatin necesidad di bai pa mula maisji.

Ma na un sinjal nobo di rey, e dos criarnan a bolbé coeminza pasé algun bolpés; el a grita pidi gracia i el a haci primintimentoe koe el ni un dia só, ma si ta mester, henter su bida, lo el keda.

Es ora ai nan a hibé na un camber becino, oenda e coenukeroe, despues koe nan a kita su panja, corta su cabei i feité, a bistié un togo di tela fini. Duranti toer es tem el tabata studia toer medio pa hui i el tabata corda koe lo el haja ocasion p'esai, si nan no keda vigilé largoe asina.

Ma e curacion, koe el a haci, tabata conocí na mundoe universal. Mas koe cien enfermo di den ciudad, coe speranza riba un semehante resultado, a parcé na palacio pa consulta coe n'é i a pidi rey di haci un palabra pa nan, i rey a manda jamé.

—"Senjor," é dici, "mi ta recomenda bo es personanan; cura nan unbez, pa koe mi por manda nan nan cas."

—"Sire," es coenukeroe a replica, "pa mi ta imposibel: tin muchoe."

—"Larga e dos criarnan bini!" rey a grita.

Ora su dos boerdugonan a parcé, e desgraciado, koe a sinti un temblor den toer su curpa, a pidi pordon atrobé i el a haci promesa di cura toer koe tabata bai.

El a bolbé pidi rey di bandona saia, i asina toer esnan koe no tabata enfermo. Asina el a keda anto só coe e enfermonan, el a poné nan segun nan grandura rondó di skoorstein, camina el a larga cendé un candela grandi, i el a papia coe nan den sigiente forma:

—"Amigoenan, no ta un cos chikitoe pa bolbé doena salud na tantoe enfermo i esai den un tempoe asina corticoe koe boso ta desea. Mi conocé un remedi infalibel: koe, di scohé e di mas enfermo denter di boso, tiré den es candela, i asina koe el ta toer kimá, di traha su sjinisji na píldora doena otro. Ta un remedi di cabai, ma mi ta bolbé repeti, ta un remedi infalibel i si boso toer no ta cura unbez, boso por kita mi cabez afor."

Es palabranan ai a haci, koe cada uno tabata mira otro duroe den cara pa mira ta cual tin es distinción. Ma den henter es troepa no tabatin ni ún coe lepra ó coe ético, koe pa haja toer placa di mundoe, lo kier confesa koe el tabatin un di es enfermedadnan.

E curadó a bira na e promer d'e grupo:

—"Ami, senjor!" el a contesta, "absolutamente koe nó. Na es momentoe aki mi ta sinti mi masjar hopi mehor i nunca di mi bida mi a sinti mi asina bon."

—"Kiko? Bo ta bon di salud! I ta kiko bo a bin haci aki anto?"

I e enfermo a haci koe el a sali for di salon unbez.

Rey, koe ta pasa afor na espera di resultado i pará clá pa larga bolpés e dokter misterioso, a mira e enfermo sali.

—"Bo a cura caba?" el a puntra.

—"Sí, sire."

Un ratoe despues un otro a sali.

—"I abo?"

—"Mi a cura també."

Algun momentoe despues no tabatin ningun, pa ki enfermo també, sea moza ó bieuw, koe nan tabata, koe kier a resolvé nan pa larga kima nan té bira sjinisji i toer a testigua koe nan tabata perfectamente curá.

—Rey, entusiasmá di es resultado, a bolbé den sala pa felicita es dokter. No tabatin palabranan suficiente p'é a admira talento particular di es dokter, kende den un espacio tan corto a haci asina un cúra misteriosa.

—"Sire," e coenukero a respondé, "mi ta posedé un remedi di bruha sin igual, i ta coe n'é mi ta haci es curacion."

Rey a colmé coe regalo; el a doena placa i cabai, a siguré di su amistad i a doena licencia di bai atrobé cerca su esposa, bao di condicion koe, si é mester di su judanza atrobé, lo el bolbé bini sin di mester obligé esai coe bolpés.

E coenukeroe a toema despedida di rey. El a gradici Dios, koe el a bolbé den bon salud cerca su esposa, i como el a sinti dusji di bolpés, el no a zoeté mas. El tabatin placa i bien na abundancia, p'esai el no a traha coenucoe mas.

't Vast Verbond is thans gesloten
Tusschen Volk en Koningin :
Laat ons stil het hoofd ontblooten,
Kindren van één huisgezin !
Wilhelmina siert de kroon,
Gouden jonkheid stijgt ten troon,
Vastgeknoopt zijn de eêlste banden,
Heil U ! wat bezwijken zal—
Heil U ! onze trouw staat pal,
Koningin der Nederlanden !

Voer uw' schepter tal van jaren,
Tooverstaf, die allen trekt,
Rust gebiedt in 't woên der baren,
Frisscher leven, vreugde wekt !
Groen' de olijftak van de Vreê,
Welvaart deel' haar schatten meê,
Vrijheid wone aan deze stranden !
Heil U op der Nassau's troon !
Heil U ! zeegne God uw kroon,
Koningin der Nederlanden !

Bij de kroningsfeesten zal dit lied alom in Nederland weergalmen. Hetzelfde lied, dat in Nederland weerklinkt, weerklinke ook op Curaçao. Mogen op de scholen de woorden van dit lied den kinderen worden geleerd ; moge, zoodra de toonzetting hier bekend is, dat lied op de scholen worden gezongen, opdat de ouderen het van de kinderen leeren en bij de feesten in September dit lied uit volle borst en op geheel Curaçao weergalme.

BUITENLAND.

Rome.—Niemand zou Kardinaal Joachim Pecci, tegenwoordig Paus Leo XIII, een hoogen ouderdom hebben durven voorspellen. Toen hij aartsbisschop van Perugia was, zag zijn slaapkamer er uit als een ziekenkamer, en er ging geen dag voorbij of hij had in meerdere of mindere mate te lijden van hoofdpijn. Ten tijde, hat hij tot Paus verkozen werd, dacht men, dat hij nog maar eenige maanden te leven zou hebben, en het gerucht liep, dat, toen hij zich voor de eerste maal met de waardigheidsteekenen van het Pausschap sierde, hij schertsend zeide : „Haast u wat, want deze oude man zal ze niet lang meer dragen." Maar hoezeer verschillen de wegen der menschen met die van God ! Wanneer er ooit een Paus is geweest, die wegens den toestand, waarin de revolutie hem geplaatst heeft, zijn levensdagen zou moeten zien verdwijnen, is het deze Paus. Zeker, hij is niet de eerste in de lange rij der Pausen geweest, die de bitterheid der gevangenschap gesmaakt heeft, maar wel de eerste, die zich bevindt *sub hostili dominatione constitutus* en verkozen is onder de macht zijner vijanden. En na twintig jaren Pausschap is in dezen toestand niet de minste verandering gekomen. Er waar is hij opgesloten ? Op een der meest ongezonde plekken van Rome, op een plaats bijna geheel omringd door den Tiber, te midden van moeraskoortsen, in het Vaticaan. O zeker, het Vaticaan is ongetwijfeld het schitterendste paleis ter wereld wegens den overvloed en en rijkdom zijner kunstschatten. Maar geen Paus was gewoon er des zomers te wonen, omdat het dan niet zonder gevaar bewoond kon worden. In de maanden Juni en Juli gingen zijne voorgangers over van het Vaticaan naar het Quirinaal. Pius IX, die na de onbeschaamde tooneelen van 1849 den voet niet meer in het Quirinaal wilde zetten, was gewoon den zomer en den herfst—zoolang hem dit mogelijk was — in de Pauselijke villa Castel-Gendolfo door te brengen. De mannen der revolutie meenden misschien, dat zij den Paus, door hem het Quirinaal te ontnemen, het verblijf in het Vaticaan onmogelijk zouden maken. En werkelijk, er is geen prelaat van het Pauselijk hof, er is geen knecht, of hij moet zich van tijd tot tijd buiten het paleis begeven, om er zijn gezondheid en krachten te herwinnen. Maar Leo XIII ademt gedurende ongeveer twintig jaar geen andere lucht in dan die van het Vaticaan, welke er daarenboven niet op vooruit is gegaan door de laatste werken aan den Tiber. En toch zou men zeggen, dat hij te midden van die verderfelijke lucht hoe langer hoe jonger wordt. Dat is het werk van God.

—Te Florence zal met groote plechtigheid het vierde eeuwfeest gevierd worden van Girolamo Savonarola, den beroemden Predikheer, die in de XVde eeuw zooveel ter uitroeiing van het zedenbederf en de weeldezucht in de Florentijnsche republiek heeft gedaan. Men weet, zegt de *Unitá cattolica*, dat er langen tijd zeer verschillend over Savonarola is geoordeeld, doch dat de geschiedkundige onderzoekingen van den laatsten tijd bewezen hebben, dat hij een onberispelijk monnik was en nooit de bedoeling had zich met woord of daad tegen den Pauselijken Stoel te verzetten. Kardinaal Bausa, aartsbisschop van Florence, is eerevoorzitter van het feestcomité.

Frankrijk.—De *Courrier du Soir* meldt, dat het proces-Dreyfus waarschijnlijk zal worden herzien, nadat uitspraak zal zijn gedaan door den krijgsraad, waarvoor majoor Walsin — Esterhazy zeker zal verschijnen. De krijgsraad, waarvoor majoor Esterhazy moest terechtstaan, zou tusschen 5 en 25 Januari bijeenkomen. Of de behandeling in het openbaar zou plaats vinden was niet zeker. Mocht op grond van moeilijkheden met een buitenlandsche mogendheid een geheime behandeling worden gevraagd dan zou de Duitsche regeering waarschijnlijk langs diplomatieken weg de verklaring geven, dat van haar geen complicaties te vreezen zijn. Zij zou zelfs den wensch uitspreken, dat de zaak-Esterhazy openbaar behandeld werde, opdat geheel Europa zich kunne overtuigen in hoever de beschuldigingen tegen het Duitsche gezantschap en de militaire attachés gerechtvaardigd zijn.

Een incident, in verband met de Dreyfus-zaak, heeft zich voorgedaan bij de begrafenis van Alphonse Daudet. Zola, die een der slippen van het lijkkleed droeg, werd reeds bij het vertrek van den stoet uit het sterfhuis met gemompel door de menigte ontvangen, en later hoorde men roepen : „Respect à Daudet ! Conspuez Zola !" En ook op de Place de la Bastille schreeuwden twee personen : „Conspuez Zola." Toen Zola en zijn echtgenoote het kerkhof Père-Lachaise verlieten, werden zij door een groep van een 200 personen omringd, doch zij waren toch nog in staat hun rijtuig te bereiken. Deze manifestaties waren een gevolg van de houding, welke Zola heeft aangenomen in de zaak-Dreyfus.

Het Panama-proces werd voortgezet met het verhoor van Arton, Saint-Martin en Henry Maret, afgevaardigde, hoofdredacteur van de *Radical*. Al de beklaagden ontkennen geld van Arton ontvangen te hebben en deze treedt ter terechtzitting als een soort van openbaar ministerie op, klaagt aan, bedreigt, stelt vragen. Wel bleek duidelijk dat de beklaagden tot Arton in betrekking gestaan hebben, maar niemand zou iets hebben ontvangen !! Zoo verzekert Saint-Martin de duizenden franken, waarvoor hij in Artons aanteekeningen geboekt staat, van Naquet gekregen te hebben namens generaal Boulanger. De boulangistische kas was echter in die dagen, gelijk de president van het hof opmerkte, niet zeer gespekt. Natuurlijk wordt er door de beschuldigden veel op den hals van Naquet geschoven, die afwezig is en wel afwezig zal blijven. Arton stelt het voor alsof zijn omkooperijen louter liefdediensten waren, aan vrienden bewezen. De man was immers van plan voor de Panamaleening te stemmen, zegt hij herhaaldelijk ; waarom zou ik hem dan omgekocht hebben ? Dat neemt niet weg dat de „liefdediensten", die vele duizenden bedragen, dan toch maar uit het geld van de aandeelhouders bewezen werden. Henry Maret loochende eveneens hardnekkig ooit een centiem ontvangen te hebben. Het O. M. had in het midden gebracht, dat hij in den Panamatijd, hoewel niet bemiddeld zijnde, herhaaldelijk zijn traktement bij de *Radical* niet had opgevraagd ; hij moest dus geld van elders gekregen hebben. Maret antwoordde dat hij frs. 500 per week aan andere bladen verdiende en vroeg, waar hij al dat geld dan wel gelaten zou hebben. Niemand had hem ooit veel zien uitgeven. De verkiezing heeft u veel gekost, zeide het O. M. Maar ook dit loochende Maret en gaf ten slotte een niet zeer voldoende uitlegging van zijn veranderde houding ten opzichte van het Panama-ontwerp, waartegen hij eerst in zijn blad gestreden en waarvoor hij later in de Kamer gestemd had. De bijeenkomsten ten huize van Burdeau spraken al de beklaagden tegen ; zij konden hem immers, zoo zeide zij, dagelijks in de Kamer zien. Het verhoor van Maret eindigde met de droge verklaring van Arton : "Ik herhaal dat ik aan den heer Maret eens frs. 50,000 en een volgenden keer frs. 40.000 heb uitgekeerd." (De som waarvoor Maret geboekt staat, is frs. 100,000 ; er is dus frs. 10,000 aan de vingeren Artons blijven hangen.)

Engeland.—Ofschoon de Russische regeering te Londen officieus laat verzekeren dat de Russische vloot alleen van de regeering te Peking verlof gevraagd en verkregen heeft, om te Port-Arthur te overwinteren, hetgeen volstrekt niet beteekent dat de Russen voornemens zouden zijn om Port-Arthur bezet te houden of een nieuwen aanslag te doen op Chineesch grondgebied, neemt de *Times* in een hoofdartikel aan, dat de duurzame bezetting van Port-Arthur door de Russen een voldongen feit is. Het blad verlangt, dat Engeland daartegenover ten spoedigste ook een voldongen feit zal plaatsen, namelijk bezetting van Shanghai, waarop Engeland toch wel bizondere aanspraken kan laten gelden, die China wel zoo vriendelijk zal zijn te beamen. Het schijnt dus, dat de groote mogendheden ten opzichte van China willen gaan doen, wat sinds lang hunne gewoonte is tegenover Turkije : nu en dan een stad of landstreek in bezit nemen, wie er het eerst bij is, is het best af. Prachtige politiek ! Met de *Times* is dan ook een ieder van oordeel, dat de bezetting van Port-Arthur door de Russen niet tijdelijk maar definitief zal zijn. "Sedert den Chineesch - Japanschen oorlog heeft Rusland altijd gezocht" schrijft de officieuse *Novoie Vremia*, "naar zulk een vlootstation, dat op veiliger wijze verbonden was met de basis te Wladiwostok, dan een Japansche haven [Nagasaki, het winterstation van het Russische eskader tot hiertoe], die van het Russische gebied door de heele breedte van een zee gescheiden is, en waar de telegraafkabel in de macht is van Japan." De vraag is nu hoe de andere mogendheden en ook Japan het zullen opnemen, dat Rusland vasten voet heeft gekregen in China. Te Parijs wordt beweerd, dat de Engelsche vloot in de Chineesche wateren in den laatsten tijd een groote activiteit toont.

Oostenrijk. — In de Hongaarsche delegatie zette de Oostenrijk-Hongaarsche minister van Buitenlandsche Zaken graaf Goluchowsky breedvoerig de resultaten uiteen, die het Europeesch concert in het Oosten heeft bereikt. Hij prees de staatkunde van het Drievoudig Verbond, bevestigde het bestaan van de *entente* met Rusland voor de handhaving van het *statu quo* en de rust op het Balkan-schiereiland en wees op de noodzakelijkheid voor Europa om zich aaneen te sluiten om tegen den commercieelen wedijver der overzeesche landen te strijden.

Volgens een nader bericht zeide Goluchowsky over het drievoudig verbond in hoofdzaak het volgende :

In dit verbond zijn de rechten en verplichtingen gelijkelijk verdeeld. Het berust op de meest gezonde grondslagen, en het heeft in de moeilijkste tijden zóó duidelijk zijn nut bewezen als een bolwerk van den vrede, het heeft op zulk een methodische wijze de taak die het zich gesteld had, uitgevoerd, dat het vertrouwen moet inboezemen zelfs aan hen, die het aanvankelijk met wantrouwen gadesloegen.

De rede maakte door de beslistheid der verklaringen van den minister een uitstekenden indruk. In 't bizonder werden de passages opgemerkt, die betrekking hebben op de overeenstemming tusschen Oostenrijk en Rusland en op een vereeniging van Europa tegen Amerika.

De nieuwe Minister President Von Gautsch is er niet in geslaagd met de partijen in den Rijksraad tot een overeenkomst te geraken. Met name de Duitschers toonden zich onverzettelijk door hun vasthouden aan den eisch, dat eerst de taalverordening voor Boheme, onder Badeni uitgevaardigd, moet worden opgeheven. De Minister wilde slechts beloven haar te herzien. Verdere verdaging van den Rijksraad en afkondiging der noodzakelijkste maatregelen (de verlenging van het Vergelijk) bij Keizerlijk besluit zijn thans waarschijnlijk.

ADVERTENTIEN.

FOTOGRAFIA SOUBLETTE

Este muy conocido Taller se ofrece de nuevo sus trabajos á sus numerosos clientes, acaba de recibir máquinas de las últimas invenciones y tiene constantemente de venta aparatos é ingredientes frescas para el arte fotográfico.

HORAS DE TRABAJO
de 8 A. M. – 4 P.M.

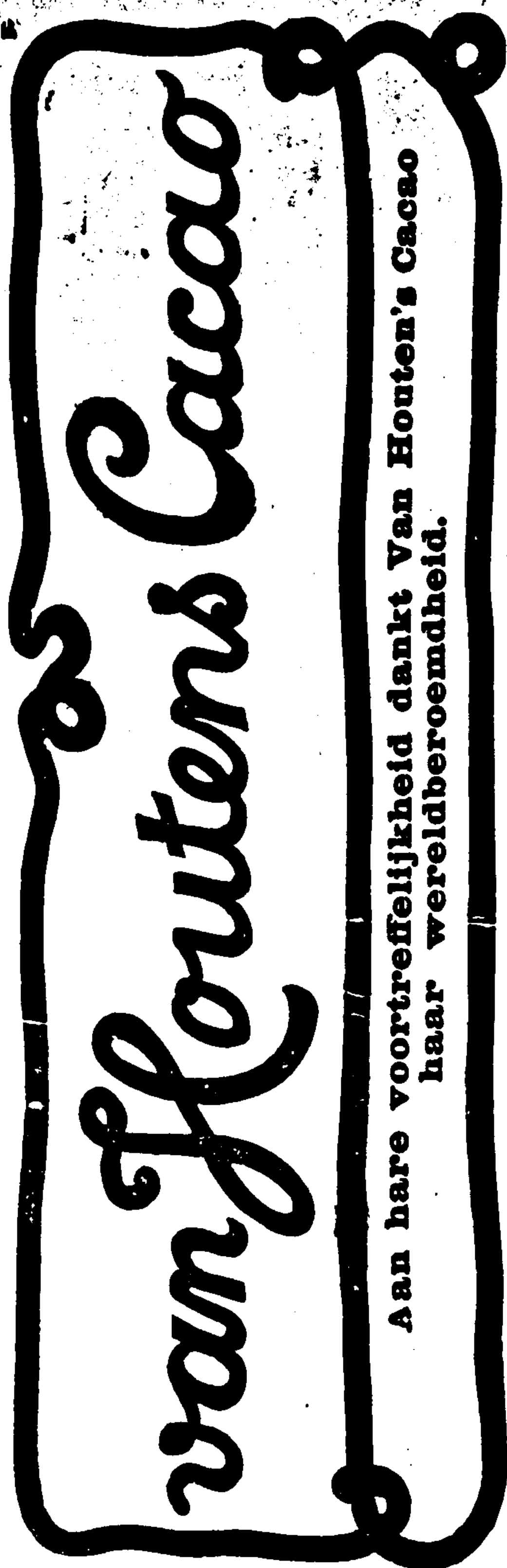
N. WOUTERLOOD PJz

te LEIDEN.
FABRIKANT VAN
Verduurzaamde
Levensmiddelen.

Gedeponeerd

N B. Nevensstaand merk komt voor op de bodems of deksels der blikken, op de etiketten en verpakkingen.

Fabrieksmerk

TOSES Y CATARROS.

Como curativo de la Tos y del Catarro no tiene igual la Emulsión de Scott. Hay gran diferencia entre "detener" ó "aliviar" y *curar radicalmente* un catarro ó tos. No puede haber curación real sin hacer desaparecer la causa de la enfermedad. La Emulsión de Scott devuelve al sistema robustez y fuerzas haciendo que no esté tan expuesto á estas enfermedades. El principio de la Tísis es á menudo un catarro ó tos. Como la

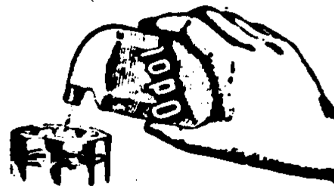
Emulsión de Scott

Marca de Fábrica.

de aceite de hígado de bacalao con hipofosfitos de cal y de sosa cura tan efectivamente la tos y el catarro, se la considera muy necesaria medicina de familia que es prudente conservar en la casa contra tan fuecuentes afecciones. Es agradable al paladar. Los niños la toman con verdadero placer y los transforma de raquíticos y endebles á fuertes y rollizos, blindandolos, por decirlo así, contra las Toses y Catarros y otras enfermedades. Pruébese. No hay nada mejor para curar la Anemia.

De venta en las Boticas. Rechácense las imitaciones.

Scott y Bowne, Químicos, Nueva York.

Odol is het eerste en eenigste antiseptisch Tand- en Mondreinigingsmiddel, hetwelk in de holle kiezen en in de slijmvliezen van het tandvleesch doordringt, deze in zekeren zin verzadigt en zoo urenlang in den mond nawerkt.

De door ons in 1[illegible] uitgevonden ***Fijne Palmitine Zeep*** is de meest gerenommeerde Nederlandsche Toiletzeep, fijn geparfumeerd, bijzonder zacht voor de huid en de meest geschikte Zeep voor zuigelingen en kinderen en voor alle personen, die prijs stellen op eene gezonde blanke en zachte huid.

Voor de tropische luchtstreken is deze Zeep uitmuntend, daar zij door zuiverheid van fabrikaat en hoog zeepgehalte onveranderlijk en niet aan uitdrogen onderhevig is.

Onze ***Palmitine Zeep*** staat onder voortdurende contrôle van Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS en A. HARMENS Wzn. te Amsterdam.

Ieder stukje moet van onzen naam en gedeponeerd fabrieksmerk "***HET ANKER***" voorzien zijn.

Men wachte zich voor de talrijke namaaksels.

SOLIEDE VERKOOPERS GEZOCHT.
GEBR. DOBBELMANN,
Nijmegen. *Zeepfabrikanten*

ELIXIR de CAPUCHINO

PREPARADO POR

H. SUELS.

(Farmacéutico.)

Esta preparación es indispensable para la salud de la muger. Su constante uso hace desaparecer la inapetencia, languidez, palidez del semblante y las manchas del rostro, extirpando al mismo tiempo todas las afecciones que provienen de las impurezas de la sangre.

Es muy eficaz para combatir la esterilidad y para estimular el desarollo en las jóvenes.

Probadlo y os convenceréis. De venta en la Botica Central de

DE LANNOY & Co.

UNICOS AGENTES.

De pas aangekomen Europeanen worden er aan herinnerd, dat het

ANGOSTURA BITTER

VAN WHITE

een krachtig behoedmiddel tegen de koorts is.

Gedurende het tijdperk der acclimatisatie dient het te worden gebruikt in het water, dat men drinkt.

Aan de Europeanen, die reeds aan het klimaat gewend zijn, wordt het gebruik daarvan ten zeerste aanbevolen in tijden, waarin de koorts heerscht. Het water is het snelste middel ter toevoering van de ziekte.

Het ANGOSTURA-BITTER van WHITE, dat vele koortswerende zelfstandigheden bevat, maakt onschadelijk en vernietigt de kiemen en microben van het water.

☞ Thans wordt het in Nieuw-Orleans en Veracruz (Mexico) ter bestrijding van de koorts gebruikt. ☜

☞ Het bovenstaande drukt de meening uit van vermaarde geneesheeren en scheikundigen. ☜

Botica Central

DE LANNOY & Co

CURAZAO – OTRABANDA

Calle Ancha No 160

Teléfono No 107.

Surtido completo de drogas y medicinas de patente de las más modernas; perfumes de varias fábricas, anteojos, tabacos, semillas de hortalisa, cacao y chocolate de distintas marcas, vinos del Rin y tinto de los más renombrados, cerveza blanca y negra. etc. etc.,

---

M.B.GORSIRA & Co

— HEERENSTRAAT —

tienen constantemente un surtido de toda clase de mercancías renovado por todos los vapores.

Novedades.

Artículos de fantasía,

etc., etc., etc.,

MÁQUINAS de COSER de SINGER

LEGÍTIMAS.

PRECIOS DE REALIZACION.